

גליון תת"ה (שנה י"ז)

גליון מעדני אשר

י"ל ע"י עכון מעדני אשר

פרשת קרח תש"פ

והסביר בשער הציון סק"ב דבזה יחזור אף בזמנינו, שאם לא יאחזם יכוין, כלומר אדם שבדרך כלל מכוין באבות, אך הכא שמשום סיבה מסוימת לא כוון, צריך לחזור להתפלל אף בזמנינו, והכא נמי אם בדרך כלל מכוין באבות ובתפילה, אלא שעכשיו יודע בעצמו שלא יוכל לכוין, ימתין עד שירגע ויתפלל ביחיד.

ובפסקי תשובה סימן רס"ז כתב היחיד או הרבים שיש להם איבה או מריבה ושנאה וכעס עם הצבור, אין תפלתו רצויה, ואסור לו להתפלל שם, שמחשבתו טרודה ואינו יכול לכוין בתפלתו. וכל שכן אם מכעיסים אותו תמיד, ואי לא דמסתפינא הוה אמינא דטב ליה להתפלל ביחיד מלהתפלל בחברת בני אדם שאין דעתו נוחה מהם, ועוד טעם לזה, כי בהביט אדם אל קרובו או אוהבו, נפשו מתעוררת אל הכוונה השלימה, ודעתו מתרחבת ולבו שמח, ונחה עליו רוח ה'.

מדוע משה רבינו לא מחל לקרח ועדתו

הרי היה האיש משה עניו מכל אדם על פני האדמה?

בפרשתן ט"ז ט"ו ויחר למשה מאוד ויאמר אל תפן אל מנחתם.

ובספורנו כתב דכוונת משה רבינו היה אל תפן אל שום מין קרבן שיקריבו לכפר עליהם כי איני מוחל על עלבונני ואין למחול להם בלעדי זה כאמרם יומא פ"ה ע"מ ב' עונות שבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה חברו.

יש להקשות: מדוע משה רבינו לא מחל לקרח ועדתו הרי היה האיש משה עניו מכל אדם על פני האדמה, שהרי כשמרים ואהרן דיברו עליו ויתר להם, כך מקשה הנצי"ב בהעמק דבר, וכן בקרן לדוד.

ותירץ הנצי"ב: וז"ל והא שהרגיש משה רבינו כל כך, יותר משהיה בדבור אהרן ומרים, שלא הרגיש משה מאומה כמש"כ שם, היינו משום דשם לא היה נוגע הדבור להנהגת העם, כי אם לכבודו של משה, שלא נהגו בו כבוד כל כך, וזה לא נגע בלבו כלל, מה שאין כן כאן שהראו להמון עם דמשה מבקש רעתם ח"ו, ובזה יגיע רעה רבה לכלל ההנהגה.

ובקרן לדוד בפרשתן הקשה מדוע כשדיברו אהרן ומרים על משה בסוף פרשת בעלותך י"ב ב' כתוב וישמע ה' וכאן כשדיברו עדת קרח על משה לא כתוב וישמע ה', וכן קשה מדוע שם אחרי שדיברו עליו כתוב והאיש משה עניו מאוד וכאן אינו כתוב.

ומתריך: ע"פ מה דקימ"ל כתובות י"ז ע"מ א' מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, משום דאין זה כבוד עצמו כי אם כבוד הציבור, אלא דזהו כשהוא בפומבי ופרסום ובא אחד לבזותו או להשפילו אין לו למחול אמנם כשהוא בסתר במקום שאין רואה ולא נודע לזולתו אין קפידא שלא למחול, על כן אהרן ומרים שדיברו על משה בסתר ולא נודע כי אם ליושב שמים על כן התנהג במדת ענוה למחול, לא כן במחלוקת קרח שעשו בפרסום להקהל כל העדה, על כן לא היה יכול למחול להם, והטב חרה לו עד שעמד להלחם ולהתוכח עמו, על כן למעלה כתוב וישמע ה', הכוונה כי לו לבדו יתברך נשמע ולא לשום אדם על כן מחל על זה והתנהג בענוה, לכן סמין ליה והאיש משה עניו מאוד, משא"כ כאן דכתיב ויקהלו על משה ואהרן, לא כתוב וישמע ה' כי כולם שמעו, על כן וישמע משה ויפול על פניו דנצטער על זה מאוד.

וכן כתב בשו"ת באר משה כבוד חכמים סימן ה' כמו דאמרו בזקן ממרא דאין מוחלין לו מפני שלא ירבו מחלוקת בישראל, כמו כן קרח היה זקן ממרא, ומשו"ה לא מחל לו מפני המחלוקת, היינו כנ"ל שלא ירבו מחלוקת בישראל.

האם מי שכועס אסור להתפלל ועדיף להתפלל ביחידות כשיעבור הכעס?
בפרשתן ט"ז ט"ו ויחר למשה מאוד ויאמר אל תפן אל מנחתם.

וברש"י נצטער עד למאוד.

יש להקשות: איך היה יכול להתפלל משה מתוך כעס, הרי איתא בטור הלכות תפלה סימן צ"ג: אין עומדין להתפלל מתוך כעס, כך מקשה באמרי שפר בפרשתן להגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל.

ומתריך: דלכן שינה רש"י וכתב דהכוונה נצטער ולא כפשוטו כועס, משום דנתקשה רש"י אם משה כעס כפשוטו של מקרא, כיצד התפלל מיד להשי"ת 'ויאמר אל ה' אל תפן אל מנחתם', הרי כיון שהיה בכעס אסור לו להתפלל, ולכן פרש"י שאין הכוונה לכעס אלא מלשון צער שנצטער עד למאד, אבל לא כעס.

וכן כתב הנצי"ב בהעמק דבר דויחר למשה, דנצטער הרבה אינו מלשון כעס, מדלא כתיב ויחר אף משה.

וכן כתב בלקוטי יהודה בפרשתן דמדלא כתוב ויחר אף משה מוכח דלא היה כאן כעס, דאי היה בא לידי כעס הרי אמרו חז"ל ספרי פרשת מטות בא לכלל כעס בא לכלל טעות, ועיין בספר מי הים אות מ"א.

מקור הדברים שאסור להתפלל מתוך כעס: בטור אורח חיים הלכות תפלה סימן צ"ג: כתב תניא אין עומדין להתפלל לא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ודברים בטלים ולא מתוך כעס, ובגמ' שלנו לא כתוב לא מתוך כעס, וכוונתו על פי מה דאיתא בגמ' עירובין ס"ה א' ר' חנינא ביומא דרתח לא מצלי, פירוש, ביום שהיה כועס לא היה מתפלל, וכמו שכתב הטור סימן צ"ח.

ובספר יפה ללב סימן צ"ד סק"ה פירש, דהטור מפרש מה שאמרו בגמ' ברכות ל"א דאין עומדין להתפלל מתוך עצבות, היינו משום דעצבות מביאה כעס, כדכתיב משל ט"ו א' ודבר עצב יעלה אף, לכך כתב ולא מתוך כעס שהיא העולה מן העצבות.

וכן נפסק בשו"ע סימן צ"ח ס"ב לא יתפלל במקום שיש דבר שמבטל כוונתו, ולא בשעה המבטלת כוונתו.

וכתב המשנה ברורה סק"ה כגון שאין דעתו מיושבת עליו מאיזה צער או כעס או מטורח הדרך.

אולם סיים השו"ע ועכשיו אין אנו נזהרין בכל זה, מפני שאין אנו מכוונים כל כך בתפלה.

וכתב המשנה ברורה סק"ז ופשוט דמ"מ כשרוצה לעמוד להתפלל מתוך כעס וכדומה, יראה להסיר מתחילה המחשבות המטריות אותו, ולכן אף אם הוא מוטred מהכעס, ישתדל להסיר את הכעס, ואם אינו יכול לא ידחה את התפילה בציבור, אלא יתפלל מתוך הכעס.

וכתב בחשוקי חמד גיטין ב"ה חידוש דנראה שאם מכיר בעצמו שהוא בדרך כלל מכוין, אלא שעכשיו לא יוכל לכוין כלל, ידחה את התפילה לאחר זמן שירגע מהכעס ויתפלל ביחיד, ע"פ מה דכתב השו"ע סימן צ"ו ס"א כשהוא מתפלל לא יאחז בידו תפילין, ולא ספר מכתבי הקודש ולא קערה מלאה ולא סכין ומעות וככר, מפני שלבו עליהם שלא יפלו ויטרד ותתבטל כוונתו, וכתב המשנה ברורה סק"ב ובדיעבד אין צריך לחזור ולהתפלל, אם לא שיועד שעל ידי זה לא כוון באבות,

ויהי דוד לכל דרכיו משכיל וה' עמו
ברכת מול טוב לידידינו העומד לימינו בכל עת
צנא מלא ספרא המטיב לכלל ולפרט במסירות
הרה"ג רבי **דוד רובינשטיין** שליט"א ירושלים
ראש כולל תהילה לדוד
לרגל פתיחת הבית מדרש המפואר לתורה ולתפילה "מגדנות אליהו"
במתחם תנובה בירושלים
על שם ולזכרו של אביו הגאון המפורסם רבי **אלטר אליהו** זצ"ל
גאב"ד אנטוורפן ומח"ס שו"ת מגדנות אליהו
יהא רנוא שבזכות מעשיו הכבירים
תשרה שכינה במעשי ידיו
ויזכה להרבות תורה ותפילה בישראל

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הנגיד הנכבד העומד לימין המערכת מיום הקמתו
הרב **דוד הגר שליט"א** לוס אנגלס'
בעל מהדורת הגר מעדני אשר חלק ג'
לעילוי נשמת אביו
הרב **משה בן הרב יוסף דוד הגר ז"ל**
נלב"ע כ"ז סיון תשמ"ז ת.נ.צ.ב.ה.

שאף אחד לא יאמין להם?

בפרשתן וישמע משה ויפל על פניו.

איאתא בגמ' סנהדרין ק"י עמוד א' מה שמועה שמע, אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן שחשדוהו מאשת איש, שנאמר ויקנאו למשה במחנה אמר רבי שמואל בר יצחק מלמד שכל אחד ואחד קנא את אשתו ממשה, שנאמר ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה.

יש להקשות: איך יכול להיות שעדת קרח חשדה בעון החמור ביותר, דבר זה רחוק מן השכל מאד לחשוד את משה בעבירות החמורות ביותר, שכל יהודי פשוט אינו נכשל בהם חס ושלום, כך מקשה הכלי יקר בפרשתן, וכן השלה בפרשת וארא, וכן החיד"א בספרו חומת אנך, וכן בבעל שם טוב על התורה, וכן בבאר מים חיים, וכן בדברי שאול לבעל השואל ומשיב.

איכא כמה תרוצים:

א. חז"ל היה להם הכרח לדרש זה כי בפסוק כתוב כי כל העדה כולם קדושים ומדוע תתנשאו על קהל ה' מה ענין הקדושה אל ההתנשאות, אלא ודאי כך אמר קרח למשה לפי שמצינו בגמ' סוטה ד' ב' כל המתגאה לסוף נכשל באשת איש, וכן אמרו שם כל המתגאה כאילו בא על כל העריות, וידוע שבכל מקום שתמצא קדושה שם תמצא גדר ערוה כי העריות מחללין הקדושה, וכך אמר קרח מסברא דנפשיה הרי כל העדה כולם קדושים וגדורין מעריות, ואם כן מדוע תתנשאו להשתרר ולהתגאות כי דבר זה יגרום לכם שתהיו נכשלים באשת איש ותחללו קדושת העם, לכך אמר על קהל ה' ולא אמר על קהל קדוש כי אחר ההתנשאות אין כאן קדושה כי כל המתגאה לסוף נכשל באשת איש ודבר זה גורם חילול קדושת העם, ובזה הבין משה שקרח חשדו שיהיה נכשל באשת איש לכך נאמר וישמע משה ויפול על פניו, וטעמו של דבר נראה לפי שכל המתגאה רוצה שיהיה הוא גבוה מעל כל גבוהים אין עוד מלבדו רודה בכל העולם זולתו, ולפי שכל אשה משועבדת תחת יד בעלה כמו שנאמר בראשית ג' ט"ז והוא ימשל בך, על כן אין המתגאה יכול לסבול אפילו ממשלה זו שתהיה ביד אחר. ועל כן נקט דוקא אשת איש ולא שאר עריות, ומדוקדק הלשון שאמר לסוף נכשל באשת איש כי כל מי שמתגאה הרי הוא הולך ובודק בכל מיני שררה שרואה בזולתו לכבוש את הכל תחת ידו כדי שתהיה ידו בכל הממשלות, ולא ישקוט האיש בכל השררות שכבר השיג עד שלסוף יתן עיניו גם בממשלת האיש על אשתו וירצה לכבוש תחת ידיו, וזהו לשון לסוף כי באמת הממשלה זו שסופו לבקש הוא סוף כל דבר וקץ לכולם, וזה פירוש יקר מאד הן בפרשה זו הן בלשון הגמרא, כך כתב בכלי יקר בפרשתן.

ב. שמעתי מן אדוני אבי זקני זללה"ה רבינו הבעל שם טוב על הא דאמר בגמ' בכורות ה' א' משה רבכם קביוסטוס היה או גונב נפשות, להבין זה וכן הא שחשדו באשת איש, ופירש הוא ז"ל, כי משה רבינו ע"ה נולד רשע גמור ויהיה לו כל

המדות הרעות, אך שהוא היפך ושייבר כל המדות רעות, והשתדל רק להכניס עצמו במדות טובות, עד כאן, כך כתב בבעל שם טוב על התורה בפרשתן בשם הדגל מחנה אפרים. ג. ע"פ מה שכתבו המקובלים דאיסור העריות הוא מטעם אין משתמשין בשרביטו של מלך, וגם הגאון אסורה מטעם אין משתמשין בשרביטו של מלך ובזה פירש הרב עיר בנימין פ"ק דסוטה מ"ש כל המתגאה כאלו בא על העריות, ואמרו רז"ל דמשה רבינו ע"ה נשתמש בשרביטו של מלך דכתיב ומטה האלהים בידי, ואפשר דז"ש כי כל העדה כלם קדושים וכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה, ובתוכם ה' שהם ענוים דנעשו מרכבה לשכינה כמו שכתוב אני את דכאי ובין בגאון ובין בעריות אין משתמשין בשרביטו של מלך, ומדוע תתנשאו ויש לכם גאון שאתם סוברים דהותר לכם שאתם משתמשים במטה אלהים, ומזה יוצא על קהל ה' כלומר על נשי ישראל כמו לא יבא בקהל ה' שאתם מתירין העריות לכם לדידכו דס"ל שאתם מותרים להשתמש בשרביטו של מלך הותרו העריות, וזהו שאמרו שחשדוהו מאשת איש כלומר שסובר לפי דעתו דאשת איש שריותא היא לגביה. וישמע משה ויפול על פניו, כי הוא עניו מכל ופירש אפילו מאשתו, כך כתב החיד"א בספרו חומת הנך בפרשתן.

ד. כי צדיק הדור אשר יחטא אל השערה בעבירה דקה מן הדקה גורם בזה להחטיא את העם ח"ו הנמשכין אחריו בעבירות גמורות ופשעים, ולזה כיוונו חז"ל בכל מקום שאמרו כאילו עובד עבודה זרה או כאילו בא על אשת איש וכדומה כי כשהצדיק חוטא בדבר מה בגסות הרוח או לשון הרע וכדומה ונמשך מזה שיחטא העם בעבודה זרה או בעריות, נחשב לו כאילו הוא עבר עבירה, עבור שהכח והחיות הסטרא אחרא שבאה להסית להעם לחטוא, ממנו בא, וזה היה חשד משה רבינו הקדוש בעיני ישראל, לא שחשדוהו באשת איש ממש ח"ו כי לא יאומן כי יסופר כזאת. ואכן חשדוהו בהתנשאות והתפארות לומר כי הוא מתנשא ומתגאה על עם ה' ח"ו ומחטא הזה נמשך שיחטאו ישראל בעריות כאומרים סוטה ד' ב' כל המתגאה כאילו בא על כל העריות ונחשב עליו חלילה, וזה אומרם שכל אחד קינא לאשתו ממשה, פירוש שכל אחד קינא לאשתו שלא תסתור עם שום אדם מישראל על ידי חטא משה כי כאשר חשדו למשה בגבהות ידעו שנמשך מזה התגברות הקליפה של עריות לישראל וחשש כל אחד לאשתו וקינא לה שלא תסתור עם שום אדם וכדי בזיון וגנאי היה למשה בזה, כך כתב בבאר מים חיים בפרשתן.

ה. ע"פ מה שכתב המהרש"א חידושי אגדות בבא קמא דף ט"ז עמוד ב' על הא דאיאתא בגמ' שם שאת ירמיהו הנביא גם חשדהו באשת איש, מדוע דווקא הני תרוויהו, ותיריך שמשא וירמיהו שניהם שוים היו מוכנים לנבואה לזמן רב כמ"ש מרחם הקדשתיק עליך אמרתי למשה נביא אקים להם כמוך זה הוכיחם מ' שנה וזה הוכיחם מ' שנה והוצרכו לפרוש מנשותיהם כמ"ש במשה ואתה פה עמוד וגו' ומזה היו נחשדים בעיני ליצני הדור שאמרו א"א לילוד אשה לפרוש מן האשה זמן רב כך כל, לפי הנ"ל אתי שפיר, מעדני אשר.

ו. ע"פ מה דאיאתא בגמ' מועד קטן י"ח עמוד ב' ואמר רב משום רבי ראובן בן איצטרובילי, ואמרי לה במתניתא תנא, אמר רבי ראובן בן איצטרובילי אין אדם נחשד בדבר אלא אם כן עשאו, ואם לא עשה כולו עשה מקצתו, ואם לא עשה מקצתו הרהר בלבו לעשותו, ואם לא הרהר בלבו לעשותו ראה אחרים שעשו, ושמח, תא שמע ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש ה', רב שמואל בר יצחק אמר מלמד שכל אחד קינא לאשתו ממשה, התם משום שנאה הוא דעבוד, חזינן מדברי הגמ' דכשיש שנאה חושדים על דברים שאף לא היה לפי הנ"ל אתי שפיר, מעדני אשר.

מערכת "קול המעדנים" ניתן לשמוע שיעורי המעדני אשר בהלכה ואגדה שנאמרו בקהלות הקודש בארץ ובחול במספר 079-5702714 וכן קול הלשון ישיר 073-2951280 אפשר לשמוע את המעמד "סיום מסכת תענית" בקהילת תולדות אהרן בשכונת נחלה ומנוחה בית שמש סיום בתלמוד תורה נודע בשערים מג"ש הרה"ג אהרן זוסמן שליט"א וכן שבע ברכות שמחת נדבורנא באניא

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א
מנהטן

משיב כהלכה שינון וידיעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משרוע ומשנה ברורה

- א [חידה]. הכן משה רבינו הזכיר לדתן ואבירם שלא עשה להם כלום על כך שהם הלשינו אותו לפרעה שהרג את המצרי?
ב [חידה]. מי חיפש אנשים שיודעים לעבר הודשים ושנים ומדוע חיפש דווקא אותם?
ג [חידה]. היכן חמור נקרא בהמה טמאה, ומדוע התורה באמת לא הזכירה את החמור?
ד [חידה]. סגולה נגד הקורונה ומקורה בפרשה, ומניין שאף בשינוי מהנכתב בפרשה עדיין הסגולה קיימת?
ה [חידה]. אין קטיגור נעשה סניגור, היכן לקחו את הקטיגור והפכו אותו להיות לפני ה' תמיד?
ו [שאלה]. הבדלה. הרב כהן חזר לביתו מבית הכנסת במוצאי שבת, וראה כי בני ביתו הורידו משולחן השבת את שאריות הסעודה שלישית וכן את מפת השבת, והניחו על השולחן את כלי ההבדלה: בקבוק יין, כוס, בשמים ונר. האם בני משפ' כהן נהגו כהלכה?
ז [חידוד] - מזוזה שנפלה ממקומה בפתח החדר. בשבת בבוקר נפל בית מזוזה ובתוכו קלף המזוזה מפתח אחד החדרים בביתו של הרב ויידר, מקרה דומה קרה בביתו של הרב גורן. לרב ויידר מותר לקחת בידו את המזוזה שנפלה ואין לה דין של מוקצה, למזוזה בביתו של הרב גורן יש דין של מוקצה ואסור לו לטלטלה. מדוע? (בהנחה שהמזוזות המחוברות לפתח החדר לא בטל דין של כלי, המזוזות נפלו במקום שאינן מונחות בביתן).
ח [שאלה] - מים שזורמים לגינה. הרב באום גילה בשבת בבוקר שצינור המים העובר על קיר ביתו, שדרכו עוברים המים מהכיור במטבח לביוב בחצר, נשבר והמים היוצאים מהכיור במטבח נשפכים מהצינור השבור על קרקע חצר ביתו ועל הצמחייה שבה. האם מותר לבני משפ' באום לפתוח את ברז המים בכיור המטבח לצורך נטילת ידיים, שטיפת כלים המותרת וכד'?
ט [שאלה מתלה המהודק אל הקיר]. בבית משפחת דויטש, תלויה המגבת אשר ליד כיור נטילת הידיים, על מתלה פלסטיק המהודק לקיר על ידי ואקום. בשבת בבוקר נפל המתלה מהקיר. האם מותר לרב דויטש לשוב ולחברו לקיר במקרים הבאים: א. כאשר החיבור יחזיק ימים רבים. ב. אשר החיבור יחזיק רק כמה שעות.
י [חידוד] **בישול אחר בישול**, הגב' גרין והגב' באום לקחו כל אחת בביתה סיר עם מרק מבושל כל צורכו שחזמו 60 מעלות והניחו אותו על תבנית הפוכה שעמדה על פלטת השבת, כתוצאה מכך חום המרק עלה ל-80 מעלות. הגב' גרין עברה במעשה זה על איסור ולגב' באום מותר לעשות זאת. **הכיצד?** (הנחה - החום של יד סולדת הוא 45 מעלות, היה אותו מרק בשני הסירים).

כללי השתתפות

- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
- כל תשובה נכונה על כל שאלה, יהיה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
- כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הוזכרו ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות יהיה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/י ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקלד במייל כי כך זה יכנס בעזרת "לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג" - שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ה תמוז

מדוע כשאמרו למשה רבינו מדוע תתנשאו על קהל ה' נפל על פניו?

בפרשתן ט"ו ויקהלו על משה ואהרן ויאמרו עליהם רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' וישמע משה ויפול על פניו.

יש להקשות: מדוע נפל משה רבינו על פניו כשאמרו לו מדוע תתנשאו על קהל ה', הרי והאיש משה עניו מאוד מה איכפת לו מה שאומרים, כך מקשה באור החיים הקדוש בפרשתן, וכן בנועם אלימלך, וכן בתפארת שלמה.

אינא כמה תרוצים:

- א. כיון ששמע משה המחלוקת נבהל ונפל על פניו, כך כתוב במדרש בפרשתן.
ב. בגלל שחשדו בו באשת איש ויפול על פניו מן הבושה, כך כתוב בכתר תורה בפרשתן.
ג. וכן כתב בתרגום יהונתן דמשה נפל מפני הבושה.
ד. משה נפל על פניו להראות קצה האחרון ההכנעה ושיווה נפשו כעפר הארץ כעבד המשתחוה לפני השררה, כך כתב האור החיים הקדוש בפרשתן.
ה. על פי דרך הלצה, ע"פ מה דאיתא בגמ' תענית י"ד ב' אסור לאדם ליפול על פניו אלא אם כן יודע שנענה כיהושע כו', ומשה רבינו עליו השלום היה עניו מאד והיה שפל בדעתו מכל אחד והיה מתיירא ליפול על פניו, ואחר ששמע מקרח שאמר שהוא הרב והנשיא שבישראל ולו ראוי הגדולה התחיל ליפול על פניו ולזה נאמר וישמע משה ויפול על פניו, כך כתוב בנועם אלימלך בפרשתן.
ו. עפ"י הידוע מספרים הקדושים ענין נפילת אפים הוא בחינת מסירת נפש, לכן עתה בעת המחלוקת ה' משה ירא לבל יהי' עונש עליהם אשר פגמו בכבודו לכן נפל על פניו להיות במסירות נפש והיה בעיניו כלא כי כל העומד לשרוף כשרוף דמי לזאת הסיר מהם העונש כל כך כאשר ידוע מעלת משה רבינו שהיה עניו מכל אדם ותמיד היה במסירות נפש עבור ישראל כמ"ש מחני נא כו', וכן כל צדיק הדור עיקר העבדות להיות במסירות נפש עבור כנסת ישראל ועל ידי זה יעורר רחמים עליהם לבקש ולהתפלל על כל צרכיהם, וזה שאמר בגמ' הוריות י' עבדות אני נותן לך, ר"ל עבדות חדש כי עד עתה היית משגיח רק על עצמך לא כן עתה צריך אתה להשגיח על הכלל, כך כתב בתפארת שלמה פרשת קרח.

מדוע משה רבינו ביקש מהקב"ה שלא יקבל את מנחתם

ולא יבקש על עצם הקרבנות?

בפרשתן ט"ו ויחר למשה מאוד ויאמר אל תפן אל מנחתם.

יש להקשות: אמאי ביקש רק על חלקם במנחה ולא על חלקם בעיקר הקרבן, כך מקשה בדרש והענין בפרשתן, וכן בקרבן עני.

ומתריצים: ע"פ מה דאיתא בגמ' סנהדרין ק"ב עמוד א' אמר רב חסדא בהמה חציה של עיר הנדחת וחציה של עיר אחרת אסורה, עיסה חציה של עיר הנדחת וחציה של עיר אחרת מותרת מאי טעמא בהמה כמאן דלא פליגא דמיא עיסה כמאן דפליגא דמיא, ופירש רש"י כמאן דלא פליגא אי אפשר לכזית בשר בלא שחיטה, ואפילו שחטה משחט אין בשחיטתו כלום דלא לשחיטה קיימא אלא למיתה, ושחיטתה זו היא מיתת הבהמה, ואין היתר אפילו החצי שאין של עיר הנדחת, דכי שחט לסימן דעיר הנדחת אינו שוחט אלא ממית, ולא מהניא ביה שחיטה' מבואר בגמ' דכיון שאי אפשר לכזית בשר בלא שחיטה נמצא בכל כזית חלק איסור, אבל עיסה מעיקרא כמאן דפליגא דמיא דמתחילה אפשר לחלוק חלק להתיר ע"ש, ולפ"ז ממילא לו היה מבקש משה על חלקם בעיקר הקרבן שלא ירצה, דא"כ כל הקרבן לא היה ראוי להתקבל דבהמה כמאן דלא פליגא, וכל ישראל יחסרו בשביל חלק קורח וזה לא חפץ משה, ולכן ביקש רק על מנחתם דעיסה כמאן דפליגא ושפיר שייך לחלק שחלקם לבדו לא ירצה ושאר יעלה לרצון, עיין בישמח משה בפרשתן ע"מ ס"ד הקשה דאם אינו מתקבל חלק מהקרבנות אינו מרצה על כלום, ע"ש מה שתיירץ, וכן בחיד"א בספרו ראש דוד בפרשתן, ועיין קובץ שיעורים ב"ב.

יש לציין מה שביאר האור החיים את בקשת משה רבינו אל תפן אל מנחתם, שאפילו זכות שכבר הגיעה מנחה לה' לא יפן לה ולא יביט אליה. ומקשה האוה"ח איך יבטל מדתו ית' לאנשים ההם לעוות משפטם, ותיירץ דע כי הצדיקים יש כח בהם להפקיע זכות הנמצאת לרשעים, כשיראו שהם מוחלטים ברע, אם יראה בעיניהם להפקיע זכותו ממנו יש כח בידם, ותמצא בד"ן שלמטה כיצא בדבר, שיכולין בית דין להפקיר נכסי אדם רשע כאומרם גיטין ל"ז ב' הפקר בית דין הפקר.

תגובות אפשר לשלוח

עד יום ב' בערב

להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א רח' תכלת מרדכי 4/15 רמת בית שמש

לבירורים בכל ענייני המערכת, בטל: 053-3166560

מייל: m0533166560@gmail.com

פקס: 077-4448278

